

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ»

Викладач: СТУДНИЦЬКА МАР'ЯНА РОМАНІВНА

Email: stoodnja@ukr.net

додаткова спеціалізація (minor)
«Кураторство і галерейна діяльність»
V семестр, 2023-2024 н. р.

Сторінка курсу в Google Classroom:

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
кількість кредитів ECTS	3 (90 год)
вид заняття	загальна кількість годин
лекції	15
семінарські заняття/практичні	15
самостійна робота студента	60

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Додаткові індивідуальні консультації, що стосуються змісту курсу, практичних завдань, питань пов'язаних з освітнім процесом, відбуваються за попередньою домовленістю в аудиторії кафедри або онлайн у програмі Zoom.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс пропонує історичний опис формування та розвитку окремих методів аналізу мистецьких творів, а також огляд сучасного стану методики історії мистецтва та перспектив її подальшого розвитку. Кожен метод ми розглянемо з позиції теоретичних (філософських, ідейних, культурних тощо) передумов і засад. Далі розглянемо коротку історію формування та розвитку цього методу, а також згадаємо тих дослідників, у працях яких метод набув свого типового вигляду. Обов'язково ґрунтовно проаналізуємо відповідні тексти, в яких цей методичний принцип втілено достатньо переконливо. По можливості в кожній методичній традиції ми простежимо внесок вітчизняних авторів та аналогії. У курсі особливо акцентовано на принципово не абсолютному характері кожного методу, призначеного для вирішення конкретного спектру завдань, що відкриває перспективи творчого підходу до вибору методу, дослідницького профілю, побудови власної методологічної перспективи.

МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ

Мета курсу системний виклад основних дослідницьких методів і підходів сформованих мистецтвознавством впродовж його розвитку як наукової дисципліни. Курс розроблено таким чином, щоб допомогти студентам оволодіти навичками усвідомленого та цілеспрямованого використання того чи іншого підходу для конкретної наукової ситуації на основі вільного орієнтування в усій системі методів і в

уському корпусі основоположних наукових текстів, що дозволить уникнути будь яких форм спекуляцій чи концептуального догматизму.

Курс «Аналіз художнього твору» розглядається у контексті розвитку історії художньої культури. Курс поєднує контекстуальні, історико-культурні та художньо-критичні аспекти вивчення мистецьких явищ. Курс продовжує процес аналітичного осмислення історії світового мистецтва та мистецтвознавства, філософії, естетики, міфологічних та релігійних уявлень.

Цілі курсу:

- стимулювати у студентів прагнення поглибленого вивчення історії мистецтва;
- навчити студента усвідомлено та цілеспрямовано використовувати той чи інший підхід до кожної конкретної наукової ситуації і водночас вільно орієнтуватися у всій системі методів і в уському корпусі фундаментальних наукових текстів;
- проаналізувати відповідні тексти, в яких той чи інший метод має своє типове розв'язання.
- апробація основних методів на аналізі конкретних мистецьких явищ.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- застосовувати основні методи мистецтвознавчого аналізу;
- вільно оперувати сучасними мистецтвознавчими концептами та широким фактологічним матеріалом з історії та теорії мистецтва;
- знати основні поняття і терміни з методики мистецтвознавчого аналізу;
- розуміти внесок відомих теоретиків зарубіжного та українського мистецтва;
- досягнути досягнення сучасної науки в галузі методики мистецтвознавчого аналізу.
- творчо застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;
- ставити важливі наукові проблеми згідно вимог сучасної мистецтвознавчої науки;
- аналізувати різноманітні явища української художньої культури у контексті світового мистецького процесу;
- на високому мистецтвознавчому рівні аналізувати художні пам'ятки та творчість провідних майстрів;
- критично аналізувати нові тенденції розвитку сучасного мистецтва.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати

принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 14. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ФОРМАТ КУРСУ

Формат курсу передбачає проведення лекційних і семінарських занять в аудиторії. Самостійна робота націлена на засвоєння лекційного матеріалу та стимулює творче розв'язання практичних завдань. Практична робота пропонує захисти презентацій з обраної теми, аналіз конкретних мистецьких творів, написання есе, критичних текстів. У межах курсу передбачена організація дискусійних столів, відвідування виставок/експозицій сучасного мистецтва, актуальних мистецьких акцій, спілкування з провідними митцями.

Якщо з певних причин стануть неможливими зустрічі в аудиторії, ми займатимемось дистанційно на платформі Zoom. Дистанційні заняття відбуватимуться за розкладом очних лекцій.

ЛІТЕРАТУРА КУРСУ

Оскільки запропонований курс має потужну історіографію, опорним буде навчально-наочний посібник, матеріали якого щотижня опубліковуватимуться в нашому віртуальному класі Google Classroom. Навчання за фаховими виданнями є обов'язковою вимогою. Їх ви можете отримати в бібліотеці ЛНАМ або завантажити електронний варіант з інтернет-ресурсів. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам (сумний досвід такого підходу викладачка уже мала). Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Рекомендована література:

1. Дерріда Ж. Дарувати час. — Львів: Літопис, 2008. 208 с.
2. Квіт С. Основи герменевтики. Навчальний посібник — К.: Видавничий дім КМ Академія, 2003. 202 с.
3. Клековкін О. Мистецтво: Методологія дослідження: Методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. — К.: Фенікс, 2017. 144 с..
4. Овсійчук В. Оповідь про ікону / В. Овсійчук, Д. Кривавич. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2000. 397 с.

5. Роль читача: Дослідження з семіотики текстів [Текст] / Умберто Еко ; пер. з англ. Мар'яна Гірняка. — Львів : Літопис, 2004. 384 с.
6. Савицька Л. Художня критика в Україні. Друга половина XIX – початок XX ст.: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтва. – К.: ТОВ «Кадри», 2001. 320 с.
7. Студницька М. Синтез мистецтв у громадській та житловій архітектурі Галичини першої третини XX століття // Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії. Зб. Наук. Праць. Вип. 14 / [голов. Ред. Г. Скрипник] ; НАН України, ІМФЕ ім. Т. Рильського. — К., 2014. С. 158-178.
8. Студницька М. Часопростір українського малярства першої третини XX ст. // Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип. 19. — Львів: ЛНАМ, 2008. С. 252-264.
9. Флоренский П. Иконостас. Избранные труды по искусству. СПб., 1993. 365 с.
10. Фуко М. Археологія знання. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. — 326 с.
11. Щербак Ю. Всередині часу. Філософська та мистецтвознавча есеїстика — К. Фенікс, 2013. — 200 с.
12. Як написати правильне есе для вступу в університет США, 2022 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://albioneducation.com/ua/helpfull/kak-napisat-pravilnoe-esse-dlya-postupleniya-v-universitet-ssha/>
13. D'Alleva Anne. Methods & Theories of Art History. — London: Laurence King Publishing Ltd., 2005. 227 s.
14. Gombrich E.H. Art and Illusion. A Study in the Psychology of Pictorial Representation. New York, 1960, Lnd., 1977.
15. Panofsky E. Iconography and Iconology. — E. Panofsky. Meaning in the Visual Arts. Harmondsworth, 1970, p. 51-81.

ЗАВДАННЯ, ВИМОГИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

ЗАВДАННЯ, ВИМОГИ.....

На семінарських заняттях не передбачене повторення пройденого на лекційних заняттях матеріалу. Ви виступатимете з доповідями-презентаціями, які розкриватимуть окрему проблему зазначеної у самостійній роботі теми. На дискусійний стіл усі мають мати тезовий конспект зазначеної теми, щоб долучитися до обговорення доповідей модераторів. Письмові завдання передбачають самостійний аналіз художнього твору, написання есе та критичних текстів. Останнє заняття буде відведене для демонстрації проектів, пов'язаних з темою дипломної роботи, та їхнього обговорення.

ОЦІНЮВАННЯ.....

Кожне завдання виконане під час очного чи дистанційного навчання оцінюється за чотирма критеріями. Критерій перший: Процес (25% від загальної оцінки). Ви були присутніми на заняттях (онлайн консультаціях), докладали зусилля до виконання завдань. Критерій другий: Розуміння (25% від загальної оцінки). Ви правильно відповіли на поставлені у тестах або диктанті питання, самостійно уклали презентацію відповідно до структурних вимог (текст+ілюстрації), зробили конспект. Критерій третій: Виконання (25% від загальної оцінки). Ви переконливо та вичерпно представили презентацію, активно брали участь в обговоренні тем. Критерій четвертий: Критика (25% від загальної оцінки). Цей критерій стосується зовнішньої оцінки вашої роботи —

ви зуміли зацікавити мене й одногрупників, спровокували дискусію, влучно робили зауваження та коментарі, доповнювали виступ основного доповідача.

Сумарна кількість балів упродовж першого семестру за всіма завданнями становить 100 балів, другого – 80. Ваша підсумкова оцінка виводиться з середнього балу.

РОЗПОДІЛ

БАЛІВ

Тип опитування	Кількість балів
Практикум	10
Експрес-тести	5
Завдання відповідності	5
Дискусійний стіл	10

Оцінювання результатів навчання студентів Академії здійснюється відповідно до 100 бальної та національної шкали оцінювання, наведеної в таблиці.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ОЦІНОК	
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
59-35	незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
1-34	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

ОРІЄНТОВАНИЙ

ПЛАН

КУРСУ

Умовні скорочення

Т – тиждень

Т.з.о – тип занять/опитування

Т/Т.з.о	ТЕМА	Література
1-2	Загальнотеоретичні передумови та джерела методики аналізу художнього твору	
лекції	Загальнонаукові методи та аналіз художнього твору Міждисциплінарні методи. Психологічні підходи до мистецтва. Соціологічні аспекти мистецтва. Релігійний підходи в історії мистецтва	4; 3; 14; 16
самостійна робота студента	Рецепція мистецтва і структура суспільства: елітарне мистецтво, масове мистецтво, маргінальне мистецтво.	
дискусійний стіл	Реклама та кіч — проблеми аналізу та оцінювання	
3-5	Формальний аналіз	
лекції	Емпіричні методи мистецтвознавчого аналізу Морфологія мистецтва та параметри системи формального аналізу Композиція у мистецтві. Колір у мистецтві. Поняття пропорції та масштабу. Простір як композиційний фактор. Часовий вимір мистецького твору: художній час	3; 5; 12; 13
самостійна робота студента	Формальний аналіз обраних мистецьких творів	
практикум	Формальний аналіз обраних мистецьких творів Часопростір українського авангарду	
експрес тести	Простір мистецького твору	

6-7	Формально-стилістичний аналіз	
лекції	Єдність стилю як єдність художніх ідей. Стил ь і синтез у мистецтві. Доба, стиль, стилістичний напрям, художній метод, індивідуальний стиль. Еволюція стилю. Художня школа як національні та регіональні варіанти художнього напрям у або стилю	2; 4; 7; 11
самостійна робота студента	Формально-стилістичний аналіз обраних мистецьких творів	
практикум	Формально-стилістичний аналіз обраних мистецьких творів	
експрес тести	Стил істичні особливості художнього твору	
завдання відповідності	Стил істичні особливості художнього твору	
8	Компаративістика у мистецтвознавстві	
лекції	Порівняльний аналіз як опозиція художніх об'єктів. Структура порівняльного аналізу (аналіз, співставлення, узагальнення) Порівняльно-історичний аналіз. Історико-типологічне порівняння. Історико-генетичне порівняння.	7; 16
самостійна робота студента	Порівняльний аналіз обраних мистецьких творів	
практикум	Порівняльний аналіз обраних мистецьких творів	
9-10	Іконографія-Іконологія	
лекції	Методи семантичного аналізу мистецького твору Метод іконографії Іконографія як первинна форма пізнання сенсу мистецького твору. Предметно-буквальне значення як джерело іконографічного підходу. Значення іконографічного методу для вивчення релігійно-канонічного мистецтва із домінуванням змістовності форми. Іконологічний метод «Іконологічний проект» як синтез формалізму і культурно-історичного аналізу. Філософські та психологічні передумови. Роль символу в розумінні різних сфер буття. Інтуїтивне та раціональне в пізнанні образів та іконографічних мотивів.	8; 20; 21
самостійна робота студента	Іконографічний аналіз обраних мистецьких творів Іконологічний аналіз обраних мистецьких творів	
практикум	Іконографічний аналіз обраних мистецьких творів Іконологічний аналіз обраних мистецьких творів	
11	Герменевтика мистецтва	
лекції	Герменевтика мистецтва як сучасна форма осягнення сенсів. Психологічна герменевтика як «мистецтво розуміння чужої індивідуальності». Герменевтичне методологічне коло та загальна методологічна категорія «розуміння». Феноменологія образу. Інформативність через перформативність.	1; 6; 19
самостійна робота студента	Застосування герменевтичного підходу в аналізі обраного художнього твору	
практикум	Застосування герменевтичного підходу в аналізі обраного художнього твору	

12-14	Семіотичний аналіз мистецького твору	
лекції	Семіотика як наука про знаки і значення. Структурно-лінгвістичні основи семіотичного аналізу та мова жесту в художньому творі. Структура семіотичного знання (синтаксис, семантика, прагматика). Основні поняття семіотики. Повідомлення і код. Дуалістична структура знаку. Проблема референції в семіотиці. Уявне та ілюзорне як об'єкти зображення і джерела значення. «Іконічний знак»: структура (коди візуального сприйняття, ментальної впізнаваності, художнього відтворення) і проблема аналізу. Повідомлення і текст. Дискурс як механізм народження сенсу. Проблема аналізу мистецького твору як художнього тексту. Класифікація повідомлень. Наративні аспекти мистецтва. «Текстовий аналіз».	9; 14; 19
самостійна робота студента	Застосування семіотичного підходу в аналізі обраного художнього твору	
практикум	Застосування семіотичного підходу в аналізі обраного художнього твору	
15	Художня критика	
лекції	Особливості методу художньої крити Чуттєво-емоційний елемент у спогляданні мистецтва. Проблема художньої описовості. Критерії оцінювання і шкала художніх вартостей (від оцінювання художньої вартості до моральних якостей). Критика як спосіб подолання історизму і актуалізації історичного матеріалу. «Антимузейна» традиція. Критик як «актуальний експерт». Есеїзм Есеїзм як самостійний напрям художньої критики з підкресленим позаісторизмом і методологічним релятивізмом. Метод «інтелектуальних асоціацій». Філософський есеїзм. Критична есеїстика як метод інтерпретації сучасного мистецтва.	10; 15; 17; 18
самостійна робота студента	Авторський текст мистецтвознавчої критики Авторське есе	
практикум	Авторський текст мистецтвознавчої критики Авторське есе Метод інтерв'ювання	

ВІДВІДУВАННЯ.....

Відвідування занять є обов'язковою умовою. Якщо протягом семестру відсутність перевищила присутність ви будете не атестовані, навіть за умови виконання усіх завдань. Виправданими поза встановленим лімітом можуть визнаватись пропуски занять через: хворобу; події з організаційних проблем ЛНАМ; юридичні зобов'язання студента; релігійні мотиви, сімейні обставини. Обов'язком студента є повідомити викладача про причини відсутності та надати супровідну документацію в деканат, відповідно до правил ЛНАМ.

ЗАЛІК.....

Підсумкове оцінювання відбуватимуться за накопичувальною системою. Студенти, що забажають покращити підсумковий бал, відповідатимуть на запитання, які охоплюють лекційний і семінарський матеріал. Однак недостатнє володіння матеріалом курсу може привести до зниження підсумкової оцінки.

За залікову відповідь ви зможете набрати максимально 20 балів, а підсумкова оцінка буде сумою накопичувальних та екзаменаційних балів.

РЕЧЕНЕЦЬ.....

Очікується, що всі дотримуватимуться визначених термінів. У випадку непередбачуваних обставин, ви зможете підключитися до семінарського заняття за допомогою онлайн-конференції. Невідвідування занять буде означати задовільну або негативну оцінку.

Пропусти не відпрацьовуються, не можна покращити оцінку недбало виконаного завдання. Відпрацьовування передбачене для наведених у пункті «Відвідування» причинах пропусків.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність. Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності.

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність. Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності.

Детальніше про політику академічної доброчесності в ЛНАМ дивіться положення «Про запобігання порушення права інтелектуальної власності та забезпечення академічної доброчесності у навчальній, творчій, науковій та науково дослідній роботі учасників освітнього процесу ЛНАМ» за цим посиланням: (<https://bit.ly/2NQnaln>).

ПОКАРАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У контексті вивчення цього курсу вона полягає передусім в сумлінному і об'єктивному посиланні на джерела із зазначенням вихідних даних.

При підготовці презентацій, написанні письмових робіт передбачається самостійне опрацювання всіх матеріалів і їхнє конспектування, а не цифрове копіювання. Якщо ваша презентація міститиме плагіат вам загрожує неатестація з цього предмету. Незадовільно я буду оцінювати колективні або списані відповіді.

ЗМІНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЦЬОГО КУРСУ ЗАДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ Є ВИКЛЮЧНИМ ПРАВОМ ВИКЛАДАЧА. ЦІ ЗМІНИ, ОДНАК, НЕ МОЖУТЬ СТОСУВАТИСЬ МЕТИ, РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, А ТАКОЖ ПОЛІТИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.